

експлуатації.

Основними методами зменшення небезпеки побутового повітря є вентиляція приміщень, особливо газифікованих кухонь, а також регулярне вологе прибирання, чистка фільтрів кондиціонерів, підтримання оптимальної різниці температур всередині та назовні приміщення(в літку не більш $7-10^0\text{C}$).

Перелік використаної літератури:

1. Грибан В. Г. Валеологія: Навчальний посібник / В. Г. Грибан. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 256 с.
2. Даценко І. І. Профілактична медицина. Загальна гігієна для студентів вищих навч. закладів / І. І. Даценко, Р. Д. Габович. – К.: Ельга Ніка Центр, 2004. – 276 с.
3. Трахтенберг М. Гігієна праці та виробнича санітарія / М. Трахтенберг, М. Коршун, О. Чабанов. – К., 1981. – 186с.

УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ» ТА «ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ»

*Єльніков Анатолій Семенович
Дудка Руслан Романович
м. Полтава*

***Анатоція.** Важливість цивільного захисту для сучасної людини впливає з ієрархії людських цінностей, в якій група цінностей фізичної безпеки посідає головне місце. Цінність людини, її життя та здоров'я є важливішою і домінуючою потребою, тому удосконалення навчання за допомогою сучасних технологій є актуальним для реальних умов життя.*

***Ключові слова:** безпека, ефективність, регіональний розподіл, карта, побутові травми.*

Вступ. Розвиток вищої освіти в Україні в контексті новітніх інформаційно комунікаційних технологій дозволяє використовувати сучасну відеотехніку, мультимедійні проектори, комп'ютери, що дозволяє проектувати на екран складні схеми, карти, фільми, образно та ефективно подавати інформаційний навчальний матеріал під час проведення лекцій або практичних занять.

Виклад основного матеріалу. Відомо, що карта чи картосхема – це логічна образно-просторова модель території, яка цілеспрямовано відображає об'єкти, явища, зв'язки і взаємозалежності, що належать до цієї території. Карта виконує двояку роль: вона виступає і результатом досягнутого рівня знань про територію і слугує інструментом пізнання, який дає змогу шляхом логічних умовиводів піднятися на більш високий ступінь знань. Останню властивість карт широко застосовуємо при викладанні навчальних дисциплін «Цивільний захист» та «Основи охорони праці»

При ілюструванні лекцій з навчальних дисциплін «Основи охорони праці» та «Цивільний захист» застосовується демонстрація серії тематичних карт, присвячених демографічній, екологічній ситуації в Україні, розподілу територією країни побутових і виробничих травм, нещасних випадків, професійних захворювань тощо. Візуальний аналіз цих карт дає можливість оцінити небезпечність загальної ситуації по країні, порівняти дані окремих регіонів між собою та із середнім значенням, встановити взаємозв'язки та можливі причини поширення кожного явища. Наприклад, карта «Професійні захворювання» дає можливість наглядно побачити, що регіональна поширеність профзахворювань залежить від розташування підприємств основних сфер економіки. А їх, як відомо, найбільше в областях з великим гірничодобувним комплексом на Дніпропетровщині та Львівщині. Загальна смертність населення від нещасних випадків не виробничого характеру регіонів України тісно пов'язана із екологічною ситуацією, рівнем урбанізації регіону, ступенем зайнятості населення та його релігійністю.

На практичному занятті «Розрахунок ризику загибелі людини від не виробничих травм у Полтавській області» використовується серія тематичних карт, які демонструють регіональний розподіл смертності людини від різноманітних побутових травм, хвороб і нещасних випадків (самогубства, вбивства, туберкульозу, утоплення, пожежі тощо). Аналіз карт дає можливість студентам оцінити ситуацію у Полтавській області, порівняти з іншими регіонами, Україною загалом. Ці ж карти студентам пропонується використовувати для виконання одного з видів

самостійної роботи «Оцінка ймовірності створення небезпечної ситуації для жителя України (одного з регіонів за вибором)».

Висновок. Використання різноманітних картографічних матеріалів у викладанні дисциплін «Основи охорони праці» та «Цивільний захист» за допомогою мультимедійної техніки дає змогу виконувати просторовий аналіз різноманітних чинників створення небезпечних природних, техногенних і соціальних ситуацій в Україні, вчить творчо мислити, орієнтуватись в інформаційному середовищі, емоційно підсилювати пізнавальний процес і, головне, програмувати молоде покоління на постійний самозахист від прихованих та існуючих небезпек.

Перелік використаної літератури:

1. Л. І. Маніна. Ефективність інтерактивних комп'ютерних технологій у навчальній діяльності / Л. І. Маніна, В. С. Балинський // Компетентнісний підхід до підготовки випускників вищого навчального закладу: матеріали XXXVI міжвузівської науково-методичної конференції. ч.1. 22-23 березня 2011 р. – Полтава, РВВ ПУЕТ. – С. 216–217.

АСПЕКТИ МІКРОБІОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

*Маніна Людмила Іванівна
Коровайна Тетяна Іванівна
м. Полтава*

Вступ. Ситуація на сьогоднішній день така, що патогенними мікроорганізмами заражене величезна кількість населення. Біологічна безпека, що походять від живих об'єктів, серед яких найбільш небезпечними є хвороботворні мікроорганізми, гриби. Між різними живими істотами іде постійна боротьба. У цій боротьбі людина не завжди виходить переможцем. Носіями біологічних небезпек є всі середовища життя (повітря, вода, ґрунт), рослинний і тваринний світ, самі люди, штучний світ, створений людиною та інші об'єкти. Біологічні небезпеки можуть справляти на людину різну дію – механічну, хімічну, біологічну та ін. Наслідком біологічних небезпек є різні хвороби, травми різної важкості, у тому числі смертельні. Виходячи з принципу доцільності, домінуючого у природі, можна стверджувати, що всі живі істоти виконують певну призначену їм роль. Але по відношенню до людини деякі з них є небезпеками. Знання біологічних небезпек - це одна з умов успішного захисту людини від небезпек взагалі та біологічних, зокрема. Деякі мікроби нагадують своїми діями тварин, інші - рослин.

Виклад основного матеріалу. Щоб зрозуміти суть та характер біологічних небезпек, розглянемо докладніше кожен групу живих істот. Мікроорганізми – це найменші, здебільшого одноклітинні істоти, яких можна побачити тільки у мікроскоп, характеризуються величезною різноманітністю видів, здатних існувати у різних умовах. Деякі мікроорганізми виконують корисну роль у круговороті речовин у природі, використовуються у харчовій та мікробіологічній промисловості, при виробництві пива, вин, ліків. Патогенні види мікроорганізмів є хвороботворними. Вони викликають хвороби рослин, тварин та людини. Сучасна медична наука довела, що практично відомі людству хвороби, викликані невидимими шкідливими мікроорганізмами. Людство довгий час не знало, що ці хвороби викликаються мікроорганізмами. Не було і засобів боротьби із заразними хворобами. Тому інфекційні захворювання людини іноді набували масового розповсюдження. Мікроорганізми дуже різноманітні. Їх іноді називають просто мікробами або паразитами. Серед патогенних мікроорганізмів розрізняють бактерії, віруси, рикетсії, спірохети, найпростіші. Це так звані фізичні паразити попадають в наше тіло, харчуються ним, тим самим забезпечуючи свій особистий процес життєдіяльності, зростання і розмноження. Фізичні патогенні паразити можуть жити влюбій частині нашого тіла – в костях, м'язах, мозку, очах, у всіх внутрішніх органах. Численні захворювання людей залежать від наступних причин. Перша причина – шкідливі мікроорганізми, а друга – забруднення тіла людини продуктами життєдіяльності тих же мікроорганізмів: токсичні відходи яких отруюють тіло людини ще більше. Виробники харчових продуктів, полу фабрикатів випускають продукцію, яка годиться тільки для зберігання. Споживаючи таку їжу, людина руйнує свій імунітет.

Найпростіші мікроорганізми складаються із однієї клітини. Частіше всього вони мешкають у водоймищах. Приклади найпростіших тварин: амеба, радіолярія, грегарина, евглена, трипаносома, міксоспоридія, парамеція.